

Societat

AFERS SOCIALS

Tenir feina però ser pobre: el drama de mig milió de treballadors

El tercer sector alerta dels riscos que comporta la precarietat en un debat organitzat per l'ARA

PAULA PAÑO
BARCELONA

Una feina remunerada ha deixat de ser una garantia per esquivar la pobresa per a més de mig milió de persones a Catalunya. La figura del treballador pobre –que té uns ingressos que no li permeten arribar a final de mes– no para de créixer, segons alerta l'informe presentat ahir per la Taula del Tercer Sector, que proposava reformes per millorar la qualitat de les feines. Unes 240.700 persones tenien un sou mensual d'entre 710 i 1.002 euros el 2016, malgrat que la meitat treballaven a jornada completa, segons recull l'estudi que ha dirigit l'economista de la Universitat de Lleida Maria Àngels Cabasés. A més, hi ha més de 234.000 persones que tenien uns ingressos per sota dels 710,1 euros que, en aquest cas, treballaven majoritàriament amb contractes a temps parcial.

El llindar del sou digne està fixat per la Carta Social Europea, que considera que per poder desenvolupar una vida en condicions cal ingressar almenys l'equivalent al 60% del salari mitjà mensual d'un estat. Tenint en compte que a Catalunya el salari mitjà brut són 1.952 euros, l'import d'un sou digne serien 1.171 euros, una xifra que no reben entre 475.300 i 692.000 persones, alerta la Taula del Tercer Sector.

Cabasés, doctora i professora d'economia aplicada a la UdL, conclou que la recuperació econòmica que s'està produint no es tradueix en creació d'ocupació neta i de qualitat, sinó tot el contrari. Les polítiques d'ocupació, va insistir, només s'han centrat a combatre la taxa d'atur, però no a crear llocs de treball decent: "És un informe per remoure consciències però encara s'hi pot aprofundir més. La suposada recuperació econòmica no es tradueix ni en l'augment dels sous ni en creació d'ocupació de qualitat. Hem d'acotar les condicions laborals".

L'estudi, presentat en el cicle Debats Catalunya Social de la Taula del Tercer Sector, en col·laboració amb l'ARA, repassa els indicadors més preocupants: la taxa d'atur juvenil segueix sent elevada, hi ha una creixent taxa de temporalitat i un augment de la precarietat laboral que es tradueixen en salaris baixos, la impossibilitat d'accedir a un habitatge i la reducció dels recursos destinats als sistemes de protecció social.

Un treballador amb una armilla en un magatzem logístic. ALBERTO DI LOLLI

La Taula del Tercer Sector va advertir que les polítiques d'ocupació s'han d'adaptar a les necessitats de cada col·lectiu i va alertar que els més perjudicats per aquesta tendència són els joves –de fins a 34 anys– i els més grans de 55 anys. A més, les dones i les persones amb discapacitats, segons l'estudi, corren més riscos de patir precarietat laboral. Cabasés va advertir del risc que aquesta situació es normalitzi per a moltes persones. "Moltes treballadors estan prenent consciència davant d'aquesta precarietat: o t'hi enfrontes o t'hi resignes. El que més ens preocupa és que els joves s'hi estan resignant. Això comporta emigració forçosa de les persones joves, pèrdua d'autoestima, depressió i ansietat", va insistir l'economista.

Un cop per a la salut mental

Una feina precària durant un llarg període de temps té riscos sobre la salut mental. Durant el punt més crític de la crisi econòmica –el 2010– els problemes de salut mental van augmentar considerablement: la depressió va pujar gairebé un 20% a Espanya respecte al 2006. Aquesta

Perill Les feines de baixa qualitat minen l'autoestima dels joves

tendència segueix en augment, i les últimes dades de l'OCDE situen Catalunya entre els països europeus on hi ha un consum més alt de fàrmacs antidepressius i ansiolítics.

El Tercer Sector va criticar que sense un canvi profund en el funcionament del mercat laboral i en les polítiques d'ocupació les entitats que acompanyen les persones en situació de precarietat tenen les mans lligades. La responsable de l'àrea d'inserció sociolaboral de la Fundació Pere Tarrés, Ana Sesé, va definir la situació com un peix que es mossega la cua: "És dur com a professional saber que estàs jugant al joc de les cadires: no tots els que corren tindran cadira, no tots tindran llocs de treball. Sobre el paper es diu que no s'ha d'acceptar una feina de menys de sis mesos ni de menys de 1.000 euros al mes, però què fem? ¿Li diem a la persona aturada que no l'agafi?", es va preguntar.

L'estudi proposa solucions per combatre aquesta precarietat laboral en diferents àmbits: vol perseguir el frau de la utilització de contractes temporals, garantir una cobertura social per als que han esgotat les prestacions i assegurar la jubilació a les

persones de més de 55 anys en aquesta situació. Les associacions critiquen el paper de les empreses i demanen més col·laboració i implicació per generar feines de qualitat. "No es pot trobar el que no existeix", va insistir Laura Roizarena, responsable d'intermediació laboral de la Fundació Els Tres Turons, que dona suport a persones amb trastorns mentals. Roizarena va insistir que, en el cas d'aquest col·lectiu, la discriminació és doble perquè el "fort estigma" que pateixen els complica encara més l'accés a feines no precàries.

La directora d'ocupació de la Creu Roja, Antònia Giménez, va reivindicar un canvi urgent: "Nosaltres podem treballar amb les persones acompanyant-les i millorant les seves competències, però els llocs de treball han de tenir una qualitat i s'han de crear. Les empreses tenen la clau. El marc normatiu ha de canviar, les polítiques les han de fer les persones a qui els toca fer-les. Nosaltres podem ajudar, però queda molt per fer, encara". Només l'any passat el nombre de treballadors pobres a Catalunya va créixer en quasi 30.000 persones. ■